

ZENETUDOMÁNYI DOLGOZATOK 2013–2014

MTA
Bölcsészettudományi
Kutatóközpont
**Zenetudományi
Intézet**

Zenatudományi Dolgozatok 2013–2014

Jubileumi kötet
a Zenatudományi Intézet
40 éves fennállása alkalmából

MTA BTK Zenatudományi Intézet, Budapest
2016

A Zenetudományi Dolgozatok 2013–2014
a Nemzeti Kulturális Alap Könyvkiadási Kollégiumának támogatásával jelent meg

Szerkesztő:
KISS GÁBOR

A szerkesztő munkatársai:
Gilányi Gabriella, Loch Gergely, Czagány Zsuzsa és Papp Ágnes

© Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont, 2016

A címlapon Körösné Tamás *Bartók, Kofály és a Waldbauer–Kerpely Vonósnégyes*
című öntött bronz plakettje (1981, Székely Aladár fényképe nyomán)

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás, sokszorosítás,
illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás a kiadó előzetes
írásbeli hozzájárulásához van kötve.

www.zti.hu

Felelős kiadó: Fodor Pál

A borítóterv: Kármán Márta

Nyomdai előkészítés: Kármán Stúdió, *www.karman.hu*

Nyomtatás és kötés: OOK-Press Kft., Veszprém, *www.ookpress.hu*

Felelős vezető: Szathmáry Attila

ISSN 0139-0732

Tartalom

Előszó	9
--------------	---

Régi zenetörténet

Czagány Zsuzsa–Papp Ágnes: Késő középkori zeneelmélet és a gregorián gyakorlat – A Hollandrinus-traktátusok zenei hátországa	13
Kiss Gábor: <i>Quem celestis armonia...</i> – Újabb adalékok egy Szt. István-alleluiához	35
Rudolf Krisztina: Tropizált traktuskompozíciók a XV. században – A <i>Laus tibi Christe – Filio Mariae</i> traktus megjelenési formái cseh, lengyel és magyar forrásokban	46
Szoliva Gábor: „Proles de caelo prodiit...” – Adalékok egy ferences himnusz történetéhez	70
Gilányi Gabriella: Újhelyi processzionále? – Az Országos Széchényi Könyvtár Oct. Lat. 794-es jelzetű forrásának azonosítása	83
Ferenczi Ilona: A magyar nyelvű graduálok új szövegcsoportja: az apostoli intenciók	115

Újabbkori zenetörténet

Király Péter: Andreas Veckenstadius, besztercei toronyzenész felmondólevele 1663-ból – Adalékok egy erdélyi város 17. századi zeneéletéhez	127
Kaczmarczyk Adrienne: Liszt és a klasszikus antikvitás: latin idézetek az életműben	144
Gombos László: Háború vagy béke? Egy magyar szimfónia a „Nagy Háború” idején	163

Korody P. István: Münchenből importált cantus firmusok Bartók „Dolgozataiban”	181
David E. Schneider: A virtuozitás méltósága: A concerto és a csendes átlényegülés toposza (ford. Kiss Gábor)	199
Dalos Anna: <i>Halálfűga</i> : a holokauszt a magyar zenei emlékezetben (1956–1989)	221
Ránki András: Prahács Margit zeneértés-koncepciója	235
Népzene, néptánc	
Varga Sándor: Zenészfogadás az erdélyi Mezőségen	251
Brauer-Benke József: A koboz hangszertípus történeti vizsgálata	288
Liszt-kutatás – a Liszt Ferenc Kutatóközpont munkatársainak írásai	
Watzatka Ágnes: Liszt Ferenc kapcsolata a német Cecília-mozgalommal a Liszt–Witt levelezés tükrében	317
Peternák Anna: Liszt képleírásai	359
Kutatástörténet	
Tari Lujza: Mátray Gábor, a népzene kutató	385
Riskó Kata: Táguló horizont – A népzene történeti szemléletének változásai Rajeczky Benjamin írásaiban	438
Berlász Melinda: A Zenetudományi Intézet 20. századi magyar zenetörténeti gyűjteményének kutatástörténeti szerepe az első húsz éves periódusban (1966–1986)	452
Bibliográfia	
A magyar zenetudomány bibliográfiája 2012–2014 (összeállította Loch Gergely)	477

Contents

Preface	9
Early Music History	
Zsuzsa Czagány – Ágnes Papp: Choralpraktische Voraussetzungen und Grundlagen der Traditio Iohannis Hollandrini	13
Gábor Kiss: <i>Quem celestis armonia...</i> – Recent data on a St Stephen Alleluia	35
Krisztina Rudolf: Tropierte Traktusgesänge im 15. Jahrhundert – Erscheinungsformen von <i>Laus tibi Christe – Filio Mariae</i> in böhmischen, polnischen und ungarischen Quellen	46
Gábrriel Szoliva: “Proles de caelo prodiit...” – The First Vespers Hymn of the Office of Saint Francis of Assisi and its History in Hungary	70
Gabriella Gilányi: The Processional Oct. Lat. 794 of the Budapest National Széchényi Library – A Re-identification	83
Ilona Ferenczi: Neue Textgruppe in den Gradualen ungarischer Sprache: die apostolischen Intentionen	115
Later Music History	
Péter Király: Das Kündigungsschreiben des Bistritzer Stadttürmers und Kunstpfeifers Andreas Veckenstadius von 1663 – Ein Beitrag zur Musikgeschichte einer siebenbürgischen Stadt im 17. Jahrhundert . .	127
Adrienne Kaczmarczyk: Liszt and the classical antiquity: Latin quotes in his works	144
László Gombos: Krieg oder Frieden? Eine ungarische Symphonie zur Zeit des „Großen Krieges“	163

István P. Korody: Imported <i>Cantus Firmi</i> from Munich in Bartók's Contrapuntal Studies at the Music Academy Budapest	181
David E. Schneider: Virtuous Virtuosity: The Concerto, the Violin, and the Topic of Transcendence (<i>transl. by Gábor Kiss</i>)	199
Anna Dalos: <i>Todesfuge</i> : The Holocaust in the Hungarian Music Historical Memory	221
András Ránki: Margit Prahács' Conception of Musical Understanding	235

Folk Music, Folk Dance

Sándor Varga: Recruiting Musicians in the Transylvanian Plain	251
József Brauer-Benke: A Historical Analysis of Koboz-Type Instruments . .	288

Liszt Research

Ágnes Watzatka: The Connection of Franz Liszt to the German Cecilian Movement in the Mirror of the Liszt–Witt Correspondence	317
Anna Peternák: Thoughts on Visual Arts in Liszt's Letters and Essays	359

Research History

Lujza Tari: Gábor Mátray, Researcher of Folk Music	385
Kata Riskó: Expanding Horizons – The Changes of the Historical Approach to Folk Music in Benjamin Rajeczky's Writings	438
Melinda Berlász: Die Sammlung der ungarischen Musikgeschichte des 20. Jahrhunderts im Institut für Musikwissenschaft, ihre Funktion und Bedeutung in der Forschungsgeschichte der ersten zwanzig Jahre (1966–1986)	452

Bibliography

A Bibliography of Hungarian Musicology 2012–2014 (compiled by Gergely Loch)	477
--	-----